

Kinesiske navne

Leif LITTRUP 李来福 / 利夫 · 利特鲁普

Personnavne	1
Geografiske navne	1
Institutioner og titler	2

Personnavne

Hankinesiske navne begynder med familienavnet *xing* 姓, som vi normalt kalder efternavnet. De fleste familienavne har en stavelse, men i nogle få tilfælde 2, såsom SIMA og OUYANG. Historiske lister over familienavne har mellem 5.000 og 6.000, men ved folketællingen i 1982 var der lidt over 1.400, mens senere stikprøveundersøgelser viser lavere tal. Ved Folketællingen 1982 havde 7,6% familienavnet WANG, og 50% af befolkningen havde et af de 15 hyppigste:

Wang 王	Li 李	Zhang 张	Liu 刘	Chen 陈
Yang 杨	Zhou 周	Huang 黄	Zhao 赵	Wu 吴
Sun 孙	Xu 徐	Lin 林	Hu 胡	Zhu 朱

Der er således en grund til at udlændinge ofte synes mange kinesere har identiske familienavne, og det gøres kun værre af, at en del af dem har samme stavning med latinske bogstaver, selv om det er forskellige navne. Det er tilfældigt, og meget heldigt, at ingen af de første 15 staves ens.

De fleste personer beholder deres familienavn gennem hele livet. Kvinder beholder normalt deres familienavn efter giftermålet; enkelte gange tilføjes mandens familienavn.

Personnavnet *míng* 名 kommer lige efter familienavnet. Det har ofte 2 stavelser, men i nogle tilfælde kun en. Dem er der i perioder en del af, også en del i nutiden. Personnavne kan frit opfindes, men der findes modenavne, som kan være knyttet til særlige politiske begivenheder o.l. I nogle slægter har man fortsat regler i slægtsbogen (genealogien) om at alle i samme generation skal have et bestemt tegn/stavelse i deres personnavn, som så har to stavelser.

Nogle gange kan man fra navnet se personens køn, idet der er tegn/stavelser, som normalt kun bruges for det ene køn. Men ofte må man gætte, og det er mange kinesere gode til, men selv det er ikke altid nok. På officielle lister o.l. er personens køn ofte angivet, normalt ordet for kvinde *nü* 女 efter en kvindes navn. I udenlandske navnelister vil man ofte se (f) for det samme.

Personnavn kan skifte gennem en persons levetid, og i ældre tid havde mange udover personnavn også andre kalde- eller forfatternavne (*zì* 字, *hào* 号, *shì míng* 室名). Nogle personer er mest kendt under et eller flere af sådanne navne, eller evt. et pseudonym, der også kan omfatte familienavnet. Denne skik er i nogen grad gået ud af brug, men med den søgen efter den kinesiske tradition, som man ser i disse år, kan man ikke udelukke, at denne tendens vendes.

Navne hos nationale minoriteter i Kina er oftest en lyd gengivelse af deres navn gennem kinesiske stavelser/tegn. De følger skik hos den pågældende minoritet. Manchuer kendes ved deres personnavn, selv om de også havde familienavn. Personnavnet kan være 2-4 stavelser, men der er en tendens gennem dynastiet til at de nøjes med 2 stavelser, formentlig for at ligne de kinesiske personnavne.

Kinesere, der bor i udlandet skriver normalt deres navne i den rækkefølge, der bruges i det pågældende land, hos os med personnavnet først. Der er dog undtagelser. I danske og andre udenlandske publikationer er det normalt at følge den kinesiske rækkefølge på kinesere, der bor i Kina, så er der basis for en del forvirring. Dette undgås bedst ved altid at skrive familienavnet med STORE bogstaver, som der også er en tradition for i nogle europæiske lande. Dette mindsker også forvirringen, når der kun er en stavelse i begge navne.

Udlændinges navne gengives ofte med kinesiske stavelser/tegn, så de lyder næsten som originalen. I nogle tilfælde finder man stavelser/tegn, så navnet ikke kan skelnes fra en kinesers navn, men undertiden er der er vis tøven - eller ubehag - ved dette. Denne forfatter har et godt kinesisk navn 李来福 eller LI Laifu foreslået af en kineser første gang, jeg skulle til Kina. Senere har en udgiver afvist at bruge det, så det blev til 利夫 · 利特鲁普 Lifu LITELUPU, hvor personnavnet gengiver en forkert engelsk udtale, mens familienavnet er nogenlunde tæt på det rigtige. Det er også set i andre sammenhænge for LITTRUP.

Geografiske navne

Transskriberes nu med *pinyin* men ældre former ses stadigvæk, både Wade-Giles Transskription men også de stavemåder, der blev brugt af Postvæsen, såsom Nanking = Nanjing, Kwangsi = Guangxi, Newchuang = Niuzhuang. --- Der er fortsat en vis kreativitet, bl.a. i de 2 provinsnavne der begge skrives Shanxi, men udtales med forskellige toner på første stavelse. Den, der udtales med 3. tone skrives normalt Shaanxi = Shensi i gammelt postnavn.

Institutioner og titler

Ofte er det bedst at gengive den kinesiske titel i *pinyin* transskription med en forklaring i en parentes eller note.

Alternativt kan man bruge en oversættelse suppleret med den kinesiske transskription, og eventuelt den engelsk oversættelse i et standardværk.

Når man bruger en oversættelse anbefales at følge de standardværker, der gengiver en engelsk oversættelse, frem for at opfinde sin egen. Det fører let til forvirring.

Der er standardreferenceværker for forskellige perioder. For tiden før 1912 kan man altid gå til: HUCKER Charles O. 1985 *A Dictionary of Official Titles in Imperial China*. Stanford CA: Stanford University Press